

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου
Επίκουρου Καθηγητή Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΥΠΗΡΞΕ ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ; Ένα ανιστόρητο μύθευμα ως προτεσταντικό έπιχείρημα

Μέ αφορμή τις παλαιότερες και νεότερες ρωμαιοκαθολικές υπερβολές και καταχρήσεις (Μαριολογικά δόγματα και συναφεΐς θεολογικές γνῶμες), εΐναι γνωστή ιστορικά ή άρνητική και άπορριπτική στάση του Προτεσταντισμού, άπέναντι στο πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου και Άειπαρθένου Μαρίας.

Η άρνητική αυτή προτεσταντική στάση άποτυπώνεται και καταγράφεται ευρύτερα και στα πλαίσια τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, καθώς και έκει, όπως όμολογοῦν λ.χ και Διαμαρτυρόμενοι θεολόγοι¹, τό πρόσωπο της Θεοτόκου παραμένει ένα πολύ δύσκολο θέμα για να υπάρξει μιá κοινή βάση δογματικής συμφωνίας και άποδοχής.

Η αντίθεση στο πρόσωπο της Θεοτόκου στον Προτεσταντικό χῶρο, στα πλαίσια της έπιχειρηματολογίας της, πολλές φορές θά υίοθετήσει και ανιστόρητα μυθεύματα στην προσπάθειά της να δικαιολογήσει αντίστοιχες δογματικές τοποθετήσεις της. Ένα τέτοιο μύθευμα εΐναι και ό υποτιθέμενος γάμος, κατ' αυτούς πάντα, της Κυρίας Θεοτόκου μέ τόν μνήστορα Ίωσηφ.

Αυτό τό ανιστόρητο μύθευμα τό βλέπουμε ως θέση, ως δεδομένο, στο Έλληνικό Έγκυκλοπαιδικό Λεξικό της Αγίας Γραφής, τῶν προτεσταντικῶν εκδόσεων «Ο Λόγος», πού ανήκουν στην κίνηση πού ίδρυσε ό Έλληνοκύπριος Σπύρος Ζωδιάτης (1922 - 2009) «*Advancing Ministries of the Gospel - Προωθώντας τις Διακονίες του Εὐαγγελίου*»².

Αναφερόμενος ό προτεσταντής συντάκτης στον συγγραφέα της Καθολικής Έπιστολής Ίακώβου γράφει: «Συγγραφεύς της Έπιστολής άνέκαθεν υποστηρίζεται υπό της Έκκλησίας ότι εΐναι ό Ίακωβος ό Άδελφόθεος κατά τόν συγγραφέα Ελβίδιον του 4ου αιώνας υίός του Ίωσηφ και της Μαρίας, του γάμου του συντελεσθέντος μετά την διά του Πνεύματος Αγίου γέννησιν του Κυρίου»³. Δύο έπισημάνσεις πρέπει να κάνουμε έν προκειμένω.

¹Βλ. **H.Düfel**, *Maria I, evang.Sicht*, στο H. Krüger u.a (Hrsg), *Ökumene Lexikon.*,1983, στ. 778. Πρβλ.**J. Feiner – L. Vischer** (Hrsg), *Neues Glaubensbuch*, 1973, σσ. 616-617.

²Βλ. Πρωτ. **Α. Άλεβιζόπουλου**, *Έγχειρίδιο αΐρέσεων και παραχριστιανικῶν ομάδων*, 1991, σ. 350.

³Βλ. **Γ. Ζ. Κωνσταντινίδη**, *Νέον Έγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν της Αγίας Γραφής*, 1985, σ. 361.

Πρῶτον ἀναφέρει ὡς δεδομένο γάμο τοῦ μνήστορος Ἰωσήφ καί τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τέτοιος γάμος ὁμως δέν ἔγινε ποτέ⁴. Τό μύθευμα τό παραθέτει ὡς δεδομένο. Δεύτερον ἐπικαλεῖται καί παραπέμπει στόν Ἐλβίδιο, τόν ὁποῖο χαρακτηρίζει ἀπλῶς ὡς συγγραφέα τοῦ 4ου αἰώνα. **Ἀποσιωπᾶ ὁμως τό γεγονός ὅτι ὁ Ἐλβίδιος εἶναι γνωστός αἰρετικός⁵ τοῦ 4ου αἰώνα**, μαθητής τοῦ Ἀρειανοῦ Αὐξέντιου⁶, ὁ ὁποῖος πολέμησε τήν Ἀειπαρθενία τῆς Θεοτόκου ὑποστηρίζοντας ὅτι, μετά τή γέννηση τοῦ Κυρίου, παντρεύτηκε τόν Ἰωσήφ καί απέκτησε μαζί του καί ἄλλα παιδιά⁷.

Τίς ἀπόψεις τοῦ Ἐλβίδιου τίς ἔχει ἀναιρέσει διεξοδικά ὁ Ἅγιος Ἱερώνυμος⁸. Βεβαίως ὁ Ἐλβίδιος δέν πρωτοτυποῦσε. Τίς ἴδιες θέσεις γιά τή Θεοτόκο Μαρία ὑποστήριζαν καί οἱ αἰρετικοί Ἀντιδομαριανίτες, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου: «Ἀντιδομαριανιτῶν γάρ τινές, ὡσπερ ἐχθρίαν πρός τήν Παρθένον ἔχοντες καί βουλόμενοι κατευτελίζειν ἐκείνης τό κλέος, φθόνῳ τινί ἀρθέντες ἤ σφάλματι καί χρᾶναι βουλόμενοι διανοίας ἀνθρώπων, ἐτόλμησαν λέγειν τήν ἁγίαν Μαρίαν μετά τήν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν ἀνδρί συνῆφθαι, φημί δέ αὐτῶ τῶ Ἰωσήφ»⁹.

Ὁ Ἕλληνας Διαμαρτυρόμενος, ὅπως ἀβιάστως προκύπτει ἀπό τίς θέσεις του, ὄχι μόνο χρησιμοποίησε ἱστορικοδογματικές ἀνακρίβειες, ἀλλά ἐπιπλέον μέ τήν πρακτική του αὐτή, δυστυχῶς, ταυτίστηκε μέ ἀρχαίους αἰρετικούς.

Ἔτσι ἐπιβεβαιώνεται ἡ θέση τοῦ ἐπιφανοῦς καί λογίου κληρικοῦ τοῦ 20οῦ αἰώνα, ἀειμνήστου Κων/νου Καλλινίκου, ὅτι τή Θεοτόκο ὁ Προτεσταντισμός τήν: «Κατέρριψεν εἰς τό ἐπίπεδον κοινῆς γυναικός, ἀσυστόλως μετά τοῦ Ἰωσήφ παιδοποιούσης τήν, ἐν ἧ ἡ ἀπρόσιτος Θεότης κατεσκήνωσε καί ὡς κρίνον ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν ἠρετίσατο»¹⁰.

⁴Ἀναλυτικά βλ. **Μ.Σιώτου**, *Ὁ μνήστωρ Ἰωσήφ ὁ κατά Νόμον Πατήρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*, (Ἀνάπτυπον ἐκ τῆς Θεολογίας), Ἀθήναι 1987.

⁵Βλ. **B. Altaner - B. Stuißer**, *Patrologie, Sonderausgabe*, 1993, σ. 400.

⁶Βλ. **Gennadius Massiliensis**, *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, 32, PL 58, 1077A.

⁷Βλ. **H. Fr. von Campenhausen**, *Die Jungfrauengeburt in der Theologie der alten Kirche*, 1962, σ. 55. **J. Huhn**, *Das Geheimnis der Jungfrau-Mutter Maria nach dem Kirchenvater Ambrosius*, 1954, σσ. 193-194. **π. Γ. Φλωρόφσκυ**, *Οἱ Βυζαντινοί ἀσκητικοί καί πνευματικοί πατέρες*, (μετ. Παν. Πάλλη), 1992, σσ. 113 - 117

⁸Βλ. **O. Bardenhewer**, *Geschichte der altkirchlichen Literatur, Band 3*, 1962³, σ. 55. **H. Fr. von Campenhausen**, *Lateinische Kirchenväter*, 1986⁶, σσ. 125 - 126.

⁹Βλ. **Ἐπιφανίου Κύπρου**, *Πανάριον. Αἵρεσις 78*, PG 42, 700C.

¹⁰Βλ. Πρωτ. **Κ. Καλλινίκου**, *Θεοτοκιάς*, 1958², σ. 51.